

zaaknummer 2010 T 185 (1)

datum 29 september 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik R.-K. Kerk (verder ook: de Klachtencommissie, rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.H. Kemna, advocaat te Nijmegen,
later waargenomen door haar kantoorgenote mevr. mr. M.
Bomers,

tegen

wijlen _____
geboren in _____ en overleden op onbekende datum,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen aangeklaagde,
bij leven tot zijn uittreden op _____ verbonden aan de
Congregatie van de Fraters van Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt Seksueel Misbruik R.K.-Kerk, rechtsopvolger van Hulp en Recht ontvangen op 12 mei 2011. Op 23 juni 2011 is een verweerschrift ingekomen van _____, Provinciaal Overste van de Congregatie van de Fraters van Utrecht.

Op 19 september 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Verschenen zijn klager en zijn echtgenote. Klager heeft zijn standpunt mondeling toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M. Bomers. Namens aangeklaagde is verschenen _____ voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager is op tweejarige leeftijd zijn moeder verloren bij een auto-ongeluk. Op het moment van het ongeluk chauffeerde de vader van klager en zat klager bij zijn moeder op schoot. Klager heeft altijd het gevoel gehad dat zijn vader hem de dood van zijn moeder kwalijk nam en hem er mede schuldig aan achtte. Klagers vader is hertrouwd en uit het tweede huwelijk zijn twee kinderen geboren. Klager had al een jonger zusje uit het eerste huwelijk van zijn vader.

Toen klager ongeveer negen jaar was kreeg hij een aan tuberculose verwante ziekte. De arts raadde zijn vader aan om klager naar een bosrijke omgeving te sturen. Klager kwam toen in _____ te _____ terecht, waar hij drie jaar, de jaren 1955-1958, zou blijven. In het begin van die periode kreeg klager te horen dat zijn moeder niet zijn biologische moeder was. Klager had het tijdens zijn eerste kostschooljaar moeilijk met de verwerking van

deze mededeling. Als hij tijdens vakanties thuis mocht komen gedroeg hij zich erg druk wat er toe leidde dat zijn vader bepaalde dat hij minder vaak naar huis mocht komen. Aangeklaagde was in de jaren 1956- 1959 als groepsfrater (surveillant) werkzaam op het . Hij had als taak de jongens voor en na school op te vangen. In het tweede jaar van het verblijf van klager op . is aangeklaagde begonnen klager seksueel te benaderen.

2.2. Het seksueel misbruik bestond uit het oraal bevredigen van klager in zijn bed. Klager weet niet hoe het is begonnen. Het was er opeens. Klager zag aangeklaagde 's ochtends vroeg geknield naast zijn bed zitten, zag dat zijn eigen pyjamabroek naar beneden was getrokken en zag dat aangeklaagde aan zijn geslachtsdeel zat. Deze gebeurtenis herhaalde zich een aantal maal, eerder tien dan drie keer. Klager heeft er nooit met iemand over gesproken.

2.3. Later volgde klager technische opleidingen in . en . Toen hij achttien was ging hij naar . en kwam in het internaat van de Salesianen van Don Bosco in . terecht. Een groepsgenoot aldaar leidde hem rond door de rosse buurt van . Toen dit zijn vader ter ore kwam sprak hij de leiding van . laarover aan en na dat gesprek, waarin het verhaal kennelijk is ontkracht, noemde klagers vader hem een leugenaar. Toen kort daarna, tijdens een zondagavondgebed op school, de voorganger sprak over figuren die de naam van de school te grabbel gooiden voelde klager zich aangesproken en vernederd. Vanaf dat moment kwamen de herinneringen aan wat hij op jonge leeftijd op . had meegemaakt weer bij hem boven

2.4. Het seksueel misbruik in . in combinatie met de wijze waarop de leiding van . hem indirect als lasteraar kwalificeerde, terwijl klager volledig zeker was van zijn zaak, hebben een negatieve invloed gehad op klagers leven. Zijn eigen vertrouwen en het door zijn vader in de fraters gestelde vertrouwen is vreselijk beschaamd. Klager is als mens beschadigd en heeft moeite met de omgang met anderen. De kerk heeft voor hem afgedaan. Klager heeft nooit met iemand over het hem overkomen misbruik gepraat. Pas in de loop van zijn huwelijk heeft hij het aan zijn vrouw verteld.

2.5. Klager heeft als steunbewijs fragmenten van correspondentie op internet overgelegd, die in het voorjaar van 2010 verscheen naar aanleiding van een bericht over seksueel misbruik door aangeklaagde. Tevens legt klager een brief over van . waarin deze verklaart door aangeklaagde te zijn misbruikt en verwijst hij naar een passage in het boek van Joep Dohmen 'Vrome zondaars', waarin aangeklaagde als dader wordt genoemd. .

2.6. Klager wil met zijn klacht bereiken dat zijn aanranding door aangeklaagde door de kerk wordt erkend en dat daarover spijt wordt betuigd. Daarnaast maakt hij aanspraak op een schadevergoeding voor het hem aangedane leed.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste . heeft in zijn verweerschrift gesteld dat hij aangeklaagde in de jaren '60, toen hij bij . in . werkte, zelf heeft gekend en met hem heeft samengewerkt en dat hij zich aangeklaagde herinnert als een persoon die zijn werk serieus nam en capabel was voor zijn taak. Hij herinnert zich ook dat aangeklaagde in 1968 werd weggezonden en dat hij bij navraag hoorde dat dit gebeurde wegens seksueel misbruik. Hij kan niet bevestigen noch ontkennen of aangeklaagde zich ook al in . aan seksueel misbruik

schuldig heeft gemaakt. Uit het archief is daarover niets te vinden en hij heeft geen schriftelijke verklaringen van getuigen uit die periode gezien.

Tijdens de hoorzitting heeft overste [naam] aangegeven dat hij wel wil aannemen dat het misbruik van klager heeft plaatsgevonden en zich bereid verklaard de klacht te erkennen en daarvoor namens zijn congregatie zijn excuses aan te bieden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast is het feit dat aangeklaagde in 1968 om reden van seksueel misbruik uit zijn functie is ontheven, ook al was dat een paar jaar later en in een ander internaat, een aanwijzing dat het door klager gestelde misbruik heeft plaatsgevonden, evenals het feit dat [naam] inmiddels ook een klacht over aangeklaagde bij het Meldpunt Seksueel Misbruik R.K.- Kerk heeft ingediend.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Overste [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de BAC niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de congregatie zal een onafhankelijke financiële commissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

Ter informatie van klager merkt de Klachtencommissie op dat de Bisschoppenconferentie en de KNR een commissie hebben ingesteld, de commissie Lindenbergh, die de bisschoppen en oversten met betrekking tot schadevergoeding zal adviseren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Fraters van Utrecht de klacht gegrond te verklaren en alles te doen wat in zijn vermogen ligt om het aan klager toegebrachte leed te verzachten,

en

adviseert klager zich tot het Meldpunt R.K.K te wenden om te informeren naar de mogelijkheden van hulp dan wel begeleiding bij het omgaan met de problemen waarmee hij als gevolg van de gebeurtenissen in het verleden nog steeds kampt.

Dit advies is vastgesteld op 29 september 2011 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. A.A.M. van Oostveen en mevrouw W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mevrouw mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Fraters van Utrecht en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.